

CZ.1.07/1.5.00/34.0641
VY_32_INOVACE_SZ.1.20

Ročník: **ZD – 1**

Tematická oblast: **Stroje a zařízení**

Tematický okruh: **Stroje a zařízení pro zemní práce**

Téma: **6 / 3 Zhutňovací stroje**

Zpracoval: **Robert Sventek**

Datum vytvoření: **25.8.2012**

Anotace: Zpracovaný materiál slouží k podání výkladu o zhutňovacích strojích pro zemní práce.

Žákům je postupně dle jejich možností vnímání a specifickým podmínkám výuky předložen studijní materiál ulehčující pochopení probírané tematiky.

Použité zdroje: Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce, nakladatelství PARTA, Praha 2006, ISBN: 80-7320-018-X,

1) Zhutňovací stroje

Jeden ze složitých procesů zemních prací je zhutňování zeminy, při kterém umělým způsobem zvyšujeme objemovou hmotnost zeminy, působením statického nebo dynamického zatížení.

Cílem zhutňování je docílit v zemině takových změn, aby násyp po zhutnění nepodléhal dalšímu sesedání.

Stroje vhodné pro zhutňování dělíme do čtyř skupin:

- statické válce
- vibrační válce
- vibrační desky
- vibrační pěchy

Statické válce mají vlastní pohon, nebo jsou tažené. Pohybem válců se zemina po vrstvách zhutňuje. Požadovaného stupně zhutnění se dosáhne vícenásobným počtem přejezdů. Počet přejezdů je závislý na druhu zeminy, tloušťce vrstvy a na druhu a hmotnosti stroje. Konstrukčně jsou válce řešeny tak, že je možné zvětšovat hmotnost stroje buď přidáváním závaží, nebo plněním běhounů válců vodou.

<http://www.czechmat.cz/kategorie-info/vibracni-valce/Bomag-1.jpg>

http://www.staves.cz/images/bomag_bw120_ad-4_4677.jpg

<http://www.kohut.cz/files/images/295/20090609110349143.jpg>

Vibrační válece – princip zhutňování je v tom, že rychle za sebou následují rázy běhounu na zeminu vyvolávající pod dotykovou plochou běhounu rozkmitání části zeminu do poměrně značné hloubky. Používají se ke zhutňování kamenitých zemín s částečnou příměsí jílu.

Provedení je jednoosé nebo dvouosé. Zhutňují do hloubky 0,5 až 1 metr.

a) vedené válece – mají dva válce za sebou. Obsluha jde za válce a řídí jeho směr pomocí spojky.

Hmotnost 500 až 2000 kg

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.

Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005

<http://www.terrabau.cz/resources/Ramax.jpg.opt392x294o0,0s392x294.jpg>

b) řízené dvouválce – skládají se z dvou válců. V prostoru mezi válci je kabina pro obsluhu.

<http://www.kohut.cz/files/images/2009031113223561620785.jpg>

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství
PARTA, 2005*

http://stavebni-technika.cz/obr/clanky2/2010_02_ammann_1.jpg

Vibrační desky – mají dvojí úkol – předat zemině vibrační impulzy od budiče vibrace a vyvodit sílu potřebnou k posuvnému pohybu desky po zhutňované zemině. Jsou vhodné pro zhutnění suchých i vlhkých štěrkopísků, vrstev drceného kameniva a čerstvě položené zámkové dlažby.

Rozeznáváme:

a) **vibrační desky lehké** – mají elektromotor, nebo benzínový motor. Hutní deska je zhotovená z ocelového plechu. Hmotnost 50 až 400 kg. Zhutňují do hloubky 25 až 60 cm.

http://www.knaiflstroje.cz/photo/vib_deska_02.jpg

b) vibrační desky těžké – základové deska je z těžké litiny. Hmotnost 250 až 2500 kg. Motor naftový.

http://www.kohut.cz/files/images/6020ACTI_Off_1024.jpg

Vibrační pěchy (žába) – mají benzínový motor, který pohání klikový mechanismus, jehož ojnice působí na soustavu pružin, které rozkmitají patku a předají zemině nárazy. Výška odskoku 38 až 80 mm. Používá se na zhutnění malých a hůře přístupných míst. Jsou to poměrně malé a lehké stroje s hmotností 20 až 250 kg.

<http://www.stavba-stroje.cz/media/10.jpg>

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005*

http://stavebni-technika.cz/obr/xlarge/2011_02_ammann_2.jpg

2) Otázky k zopakování látky

- 1.) K čemu se používají zhutňovací stroje?
- 2.) Co je cílem zhutňování?
- 3.) Jaké znáš vibrační desky a k čemu se používají?

3) Písemná část do sešitu

T 6 / 3 Zhutňovací stroje

1) Zhutňovací stroje

Jeden ze složitých procesů zemních prací je zhutňování zeminy, při kterém umělým způsobem zvyšujeme objemovou hmotnost zeminy, působením statického nebo dynamického zatížení.

Cílem zhutňování je docílit v zemině takových změn, aby násyp po zhutnění nepodléhal dalšímu sesedání.

Stroje vhodné pro zhutňování dělíme do čtyř skupin:

- statické válce
- vibrační válce
- vibrační desky
- vibrační pěchy

Statické válce mají vlastní pohon, nebo jsou tažené. Pohybem válců se zemina po vrstvách zhutňuje. Požadovaného stupně zhutnění se dosáhne vícenásobným počtem přejezdů. Počet přejezdů je závislý na druhu zeminy, tloušťce vrstvy a na druhu a hmotnosti stroje. Konstrukčně jsou válce řešeny tak, že je možné zvětšovat hmotnost stroje buď přidáváním závaží, nebo plněním běhounů válců vodou.

Vibrační válce – princip zhutňování je v tom, že rychle za sebou následují rázy běhounu na zeminu vyvolávající pod dotykovou plochou běhounu rozkmitání části zeminy do poměrně značné hloubky. Používají se ke zhutňování kamenitých zemín s částečnou příměsí jílu. Provedení je jednoosé nebo dvouosé. Zhutňují do hloubky 0,5 až 1 metr.

a) vedené válce – mají dva válce za sebou. Obsluha jde za válce a řídí jeho směr pomocí spojky. Hmotnost 500 až 2000 kg

b) řízené dvouválce – skládají se z dvou válců. V prostoru mezi válci je kabina pro obsluhu.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.

Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005

Vibrační desky – mají dvojitý úkol – předat zemině vibrační impulzy od budiče vibrace a vyvodit sílu potřebnou k posuvnému pohybu desky po zhutňované zemině. Jsou vhodné pro zhutnění suchých i vlhkých štěrkopísků, vrstev drceného kameniva a čerstvě položené zámkové dlažby.

Rozeznáváme:

a) vibrační desky lehké – mají elektromotor, nebo benzínový motor. Hutní deska je zhotovená z ocelového plechu. Hmotnost 50 až 400 kg. Zhutňují do hloubky 25 až 60 cm.

b) vibrační desky těžké – základová deska je z těžké litiny. Hmotnost 250 až 2500 kg. Motor naftový.

Vibrační pěchy (žába) – mají benzínový motor, který pohání klikový mechanismus, jehož ojnice působí na soustavu pružin, které rozkmitají patku a předají zemině nárazy. Výška odskoku 38 až 80 mm. Používá se na zhutnění malých a hůře přístupných míst. Jsou to poměrně malé a lehké stroje s hmotností 20 až 250 kg.